

Structural Modeling of the Relationship between Personality Dimensions with a Tendency toward Marital Infidelity: The Mediating Effect of Religious Beliefs

Leila Movasagh¹ , Ali Reza Mahdavian^{1*} , Leily Panaghi² , Hojjatollah Farahani³

1- Department of Psychology, University of Science and Culture, Tehran, Iran.

2- Department of Family Health and Institute of Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.

3- Department of Psychology, Faculty of Humanities, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran.

*Correspondence should be addressed to Dr. Ali Reza Mahdavian; Email: mahdavian@usc.ac.ir

Article Info

Received: Jan 24, 2022

Received in revised form:

Mar 13, 2022

Accepted: Apr 4, 2022

Available Online: Mar 21, 2023

Keywords:

Personality Dimensions

Marital Infidelity

Religious Beliefs

Abstract

Background and Objective: Marital infidelity is defined as a sexual, romantic, or emotional relationship, which causes a person's infidelity towards its marital relationship and is known as one of the destructive events in intimate relationships and often leads to turmoil, dispute, dissolution, and divorce. Therefore, the present study aimed to investigate the relationship between personality dimensions and marital infidelity based on the mediating role of religious beliefs.

Methods: The sample population was all married couples in Tehran in 2021, of whom 350 were selected by accessible sampling method. For data collection, McCree and Costa's NEO-Personality Inventory-Revised, Bashirpour et al.'s Marital Infidelity Tendency Questionnaire, and Golriz's Religious Attitude Questionnaire were used. In order to test the research model, the path analysis method was used by the maximum probability. In this study, all ethical considerations were observed and the authors reported no conflict of interests.

Results: Based on the results, neuroticism had negative and extroversion, openness, agreeableness, and consciousness had positive effects on religious beliefs. Also, religious beliefs had a negative effect on marital infidelity. The neuroticism both directly and indirectly, affected the tendency toward marital infidelity with the mediating role of religious beliefs. According to the results, 47.5% of the variance in religious beliefs and 76.5% of the variance in marital infidelity were explained by the variables of the model.

Conclusion: It can be stated that religion and religious beliefs can have a negative impact on marital infidelity. The key to living without conflict is to pay attention to spiritual issues and to cultivate religious beliefs. Values give meaning to life and act as a refuge when faced with life crises such as sadness, loss, and mourning. Religion provides couples with instructions on how to deal with and resolve conflicts when they arise.

 <https://doi.org/10.22037/jrrh.v9i1.37468>

Please cite this article as: Movasagh L, Mahdavian AR, Panaghi L, Farahani H. Structural Modeling of the Relationship between Personality Dimensions with a Tendency toward Marital Infidelity: the Mediating Effect of Religious Beliefs. Journal of Pizhūhish dar dīn va salāmat. 2023;9(1): 93-106. <https://doi.org/10.22037/jrrh.v9i1.37468>

Summary

Background and Objective

Infidelity in emotional relationships is one of the most harmful and difficult aspects of marriage counseling (1). Although infidelity is common and painful in married life, it is not always a cause of divorce (2). There are previous studies that

estimate the prevalence of infidelity among men at 50% and the prevalence of infidelity among women at 26% of all married women under 40 (3). In the literature, several factors have been cited as contributing to marital infidelity. It is important to understand that individual and personality differences play a crucial role in explaining infidelity in marriage. Some features of personality have been associated with marital

infidelity, with research showing that people with extroverted and psychotic partners are more likely to commit infidelity (4). Personality traits are associated with immoral behaviors and influence romantic and marital relationships (5).

Studies have shown that couples with religious beliefs are more committed and devoted to their marriage, which contributes to marital happiness and satisfaction (6, 7). According to Ghoreishi Rad and Pourjabar Akhoooni, there is a negative correlation between marital infidelity and religious belief (7). According to Yoosefi et al., religious beliefs and conflict resolution styles are positively associated with marital commitment while attitudes toward marital infidelity are negatively associated with marital commitment (8). Research has demonstrated that religious beliefs reduce marital infidelity (8). However, according to the literature, no study has examined the relationship between the five dimensions of personality and marital infidelity. In fact, the aim is to show to what extent the relationship between personality dimensions and marital infidelity is explained by the mediating role of religious beliefs.

Methods

Compliance with ethical guidelines: In order to comply with ethics, participants were assured that all information requested in the questionnaires would be used confidentially. Due to the cultural and social sensitivities of this issue, all ethical considerations, including obtaining consent and explaining the purpose of the study to the participants and the absence of first and last name options in the questionnaires were fully observed.

This is a descriptive-analytical study in which the study sample was selected by multi-stage cluster sampling method. The statistical population of the study included all married men and women in Tehran who were attending counseling centers in September 1400. Inclusion criteria were: marriage, living in Tehran, having a minimum literacy, living together for more than a year, and having the consent to participate in the research. Exclusion criteria were: marital infidelity, people in the process of divorce, and dissatisfaction with participating in the study. For structural equation modeling, a sample size of 200 people is recommended (9). For this study, 400 sample sizes were determined in order to predict the sample size and increase generalizability. By removing incomplete questionnaires, 350 questionnaires were analyzed by path analysis method using maximum Amos method. In this study, the NEO-Personality Inventory-Revised,

Marital Infidelity Tendency Questionnaire, and Religious Attitude Questionnaire were used to collect the data.

Results

The study involved 350 people, of whom 191, or approximately 54.6 percent were men, and 159 were women, accounting for approximately 45.4 percent. The age group 36 to 45 years had the highest (31.1) and the age group 46 to 55 years had the lowest correlation coefficient (31.1). The results indicated that all correlation coefficients were significant at the alpha level of 0.01 ($P < 0.01$). The correlation between neuroticism with a positive tendency to marital infidelity and the correlation between extroversion, openness, agreeableness, conscientiousness, and religious beliefs with a tendency to marital infidelity was negative. Based on the results, neuroticism ($P < 0.01$, $\beta = -0.138$) had a negative and extroversion ($P < 0.01$, $\beta = 0.246$), openness ($P > 0.02$, $\beta = 0.216$), agreeableness ($P < 0.01$, $\beta = 0.320$) and conscientiousness ($P < 0.01$, $\beta = 0.148$) had a positive and direct effect on religious beliefs. Also, religious beliefs ($P < 0.01$, $\beta = -0.187$) had a negative direct effect on the tendency to marital infidelity. Neuroticism both directly ($P < 0.01$, $\beta = 0.148$) and indirectly and mediated by religious beliefs ($P < 0.01$, $\beta = 0.026$) on had an effect on the tendency to marital infidelity. Extraversion, both directly ($P < 0.01$, $\beta = -0.138$) and indirectly and through the mediation of religious beliefs ($P < 0.01$, $\beta = -0.46$) had an effect on the tendency to marital infidelity.

Conclusion

According to the results, the model has a good fit and all the paths represented in the model are significant. Based on the results of the study, the characteristics of neuroticism, in a negative and extroverted way, openness to experience, agreeableness, and conscientiousness have a positive impact on religious beliefs. A person's religious beliefs may also have a negative impact on the likelihood of committing adultery. In terms of the relationship between personality traits and marital infidelity, the results of this study are consistent with those of Van Zyl (10), Mahambrey (4), and Batara (11). A study on the relationship between personality traits and marital stability found that traits like agreeability, extroversion, conscientiousness, and openness to new experiences are associated with high marital satisfaction and, hence, marital stability (12).

There have been many studies exploring the role of religious attitudes in marriage infidelity, and all

those studies found that couples with happier religious beliefs have greater marriage commitment, greater family strength, greater marital and sexual satisfaction, and better conflict resolution. As such, when couples see marriage as sacred, they draw a framework within which they can interpret all their actions, behaviors, and feelings. Due to the fact that religions encourage moral behavior, they prevent marital infidelity as well by strengthening self-control as an internal deterrent (13).

Overall, the present study provides appropriate empirical evidence for confirming the role of personality dimensions and the tendency to marital infidelity, as well as the mediating role of religious beliefs as an internal barrier to marital infidelity, by providing a structural model. It clarified the role of the factor that would reduce the likelihood of infidelity in marriage.

Acknowledgements

This research would not have been possible without the assistance of all psychological centers and participants.

Ethical considerations

According to the authors, this research is based on the doctoral dissertation in the field of clinical psychology, science, and culture completed by the first author of the article on 2021/11/10 with reference code 5561.

Funding

According to the authors, this study had no sponsor and was carried out at the authors' personal expense.

Conflict of interest

The authors declared no conflict of interest.

Asssss s nntii uutinn

Conception, data collection, drafting the article: first author; Supervision in all stages of the research and editing of the final text: second author; Editing the research method and discussion and conclusion sections: third author; and data analysis and interpretation: fourth author.

References

1. Atapour N, Falsafinejad MR, Ahmadi K, Khodabakhshi-Koolae A. A Study of the Processes and Contextual Factors of Marital Infidelity. *Practice in Clinical Psychology*. 2021;9(3):211-26. (Full Text in Persian)
2. Wilkinson DE, Dunlop WL. Both sides of the story:

Narratives of romantic infidelity. *Personal Relationships*. 2021;28(1):121-47.

3. Labrecque LT, Whisman MA. Attitudes toward and prevalence of extramarital sex and descriptions of extramarital partners in the 21st century. *Journal of Family Psychology*. 2017;31(7):952.

4. Mahambrey M. Self-reported Big Five personality traits of individuals who have experienced partner infidelity. *Personal Relationships*. 2020;27(2):274-302.

5. Aman J, Abbas J, Lela U, Shi G. Religious affiliation, daily spirituals, and private religious factors promote marital commitment among married couples: does religiosity help people amid the COVID-19 crisis? *Frontiers in psychology*. 2021;12.

6. Aman J, Abbas J, Nurunnabi M, Bano S. The relationship of religiosity and marital satisfaction: The role of religious commitment and practices on marital satisfaction among Pakistani respondents. *Behavioral Sciences*. 2019;9(3):30-42.

7. Ghoreishi Rad FS, Pourjabar Akhooi F. Relationship between religious commitment and other factors related to tendency toward extra-marital affairs among married students. *Health, Spirituality and Medical Ethics*. 2018;5(2):45-50. (Full Text in Persian)

8. Yoosefi N, Karimipour B, Amani A. The study model of religious beliefs, conflict resolution styles, and marital commitment with attitudes toward marital infidelity. *Journal of Applied Counseling*. 2016; 6(1): 47-64. (Full Text in Persian)

9. Rezaei Gazki P, Delavar A, Samavi A. Does Academic Commitment Affect the Learners' Progress through Academic Buoyancy? A Structural Equation Model. *Iranian Evolutionary and Educational Psychology Journal*. 2019;1(3):196-203. (Full Text in Persian)

10. Van Z, CJ J. The five factor model and infidelity: Beyond the broad domains. *Personality and individual differences*. 2021;172:110553.

11. Batare JBL, Guanzone AB, Macaloyos JL, Diaz CL, Albao JC, Villano MD. Parental infidelity and children's reactions: A case study in a Filipino family. *Prism*. 2018;23(1).

12. Ghasemi F, Askarizadeh G, Mosavi-nasab SMH. Relationship of personality traits, religious attitude and sexual satisfaction with tendency towards divorcee in paramedic females. *Journal of Pizhūhish dar dīn va salāmat*. 2020;5(4):20-33. (Full Text in Persian)

13. Khosravi A, Heydarnia A, Nazifi M. The role of Religious Attitude in Attitude towards Infidelity: The Mediating Role of Subjective Well-being. *Positive Psychology Research*. 2019;5(3):13-28. (Full Text in Persian)

النموذج البنوية للعلاقات الرابطة بين أبعاد الشخصية وتأثيرها على الخيانة الزوجية: دور الوسيط للنزعة الدينية

ليلا موثق^١، عليرضا مهدويان^{٢*}، ليلي بناغي^٣، حجت الله فراهاني^٣

١- قسم علم النفس، جامعة العلوم والفنون، طهران، إيران.

٢- قسم الصحة الأسرية ومركز دراسات الأسرة، جامعة الشهيد بهشتي، طهران، إيران.

٣- قسم علم النفس، جامعة تربيت مدرس، طهران، إيران.

* المراسلات الموجهة إلى الدكتور عليرضا مهدويان؛ البريد الإلكتروني: mahdavian@usc.ac.ir

معلومات المادة

الوصول: ٢١ جمادى الثاني ١٤٤٣

وصول النص النهائي: ١٠ شعبان ١٤٤٣

القبول: ٢ رمضان ١٤٤٣

النشر الإلكتروني: ٢٨ شعبان ١٤٤٤

الكلمات الرئيسية:

أبعاد الشخصية

الميل نحو الخيانة الزوجية

النزعة الدينية

الملخص

خلفية البحث وأهدافه: تشتمل الخيانة الزوجية على العلاقة الجسدية، والعاطفية والغرامية خارج إطار الأسرة تؤدي إلى اختراق المواعيد والالتزامات الزوجية المبرمة بين الطرفين؛ ويترب على هذا النقض للإلتزام، مآلات ونتائج جسيمة واختلافات زوجية كبيرة وقد تنتهي بالطلاق وإخيار العلاقة الزوجية بالكامل. تسعى هذه الدراسة لتتطرق إلى العلاقة الرابطة بين أبعاد شخصية الفرد وتأثيرها على الميل نحو الخيانة الزوجية والدور الوسيط الذي تلعبه النزعة الدينية والعقيدة الدينية لدى شخصية الفرد.

منهجية البحث: تعتمد هذه الدراسة المنهجية الوصفية الارتباطية. وقد اشتملت الجمعية الإحصائية لجميع الأزواج في العاصمة طهران لعام ٢٠٢١ وقد اختير ٣٥٠ منهم عبر منهجية أخذ العينات المتاحة. ولجمع المعلومات اعتمد القائمون على الدراسة على استبيان الشخصية NOE للباحثين مك كيري وكاستا، واستبيان الخيانة الزوجية لدى بشيروور و الزملاء، واستبيان النزعة الدينية لدى غلرير. ولكي يحصل الباحثون على نموذج واضح للدراسة اعتمدوا منهجية تحليل المسار للتحليل الإحصائي للإندخار المتعدد. يُذكر أنه تمت مراعاة جميع الموارد الأخلاقية في هذا البحث وإضافة إلى ذلك فإن مؤلفي البحث لم يشيروا إلى أي تضارب في المصالح.

المعطيات: أظهرت النتائج أنّ خصائص حالة العُصاب السلبية الإنسباطية، والميل نحو التعارب الجديدة، والتوافقية والإلتزام بالوظيفة الإيجابي، كلها لها آثار مباشرة على العقيدة الدينية والمذهبية. كما أنّ النزعة الدينية تؤثر على الميل نحو الخيانة الزوجية وتحد منها. وأنّ العصاب يؤثر بصورة مباشرة وغير مباشرة على الميل نحو الخيانة الزوجية من خلال العقيدة الدينية. كما أثبتت نتائج الدراسة أنّ ٤٧/٥% من الإندخار المتعدد للنزعة الدينية و ٧٦/٥% من إندخار الميل نحو الخيانة الزوجية يمكن تحليلها من خلال متغيرات النموذج الحاصل من الدراسة.

الاستنتاج: يمكن للعقيدة الدينية والنزعة نحو المعتقد الديني أن تؤثر بصورة سلبية على الميل نحو الخيانة الزوجية وتدفع أحد الزوجين على هذا العمل. فإن حلت الحياة من النزعة الدينية وضعفت فيها العقيدة المذهبية فإنها ستكون عرضة للتحديات ويعصف بها الكثير مما يمكن أن يؤدي إلى إغيارها. والحياة تكسب معناها من القيم وهذه القيم هي بمثابة ملجأ ومأوى للفرد عند مواجهة الأزمات والمشاعر الأليمة مثل الحزن والإحباط. فتتمتع النزعة الدينية وتعزيزها في الحياة الزوجية يمكن أن تقدّم حلولاً ناجعة للبتاينات والتحديات الصعبة.

يتم استناد المقالة على الترتيب التالي:

Movasagh L, Mahdavian AR, Panaghi L, Farahani H. Structural Modeling of the Relationship between Personality Dimensions with a Tendency toward Marital Infidelity: the Mediating Effect of Religious Beliefs. Journal of Pizhūhish dar dīm va salāmat. 2023;9(1):93-106. <https://doi.org/10.22037/jrrh.v9i1.37468>

الگویابی ساختاری رابطه بین ابعاد شخصیتی با گرایش به خیانت زناشویی با اثر واسطه‌ای باورهای دینی و مذهبی

لیلا موثق^۱، علیرضا مهدویان^{۱*}، لیلی پناغی^۲، حجت‌الله فراهانی^۳

۱- گروه روان‌شناسی، دانشگاه علم و فرهنگ، تهران، ایران.

۲- گروه بهداشت خانواده و پژوهشکده خانواده، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.

۳- گروه روان‌شناسی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران.

* مکاتبات خطاب به دکتر علیرضا مهدویان؛ رایانامه: mahdavian@usc.ac.ir

اطلاعات مقاله

دریافت: ۴ بهمن ۱۴۰۰

دریافت متن نهایی: ۲۲ اسفند ۱۴۰۰

پذیرش: ۱۵ فروردین ۱۴۰۱

نشر الکترونیکی: ۱ فروردین ۱۴۰۲

چکیده

سابقه و هدف: خیانت زناشویی ارتباط جنسی و عاشقانه یا عاطفی‌ای تعریف می‌شود که موجب پیمان‌شکنی فرد نسبت به رابطه زناشویی خود می‌شود و یکی از رخداد‌های مخرب در روابط صمیمی شناخته می‌شود و اغلب به آشفتگی، اختلاف، انحلال و طلاق منجر می‌گردد. از این رو، پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین ابعاد شخصیتی با گرایش به خیانت زناشویی بر اساس نقش واسطه‌ای باورهای دینی و مذهبی صورت گرفته است.

روش کار: روش این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش تمامی زوجین متأهل شهر تهران در سال ۱۴۰۰ بود که ۳۵۰ نفر از آنان به روش نمونه‌گیری در دسترس برای نمونه انتخاب شدند. برای گردآوری اطلاعات از پرسش‌نامه شخصیتی پنج عاملی نئو (مک‌کری و کاستا)، پرسش‌نامه گرایش به خیانت زناشویی بشیرپور و همکاران و پرسش‌نامه نگرش مذهبی گلریز استفاده شد. به منظور آزمون الگوی پژوهش از روش تحلیل مسیر به روش بیشینه احتمال استفاده شد. در این پژوهش همه موارد اخلاقی رعایت شده است و مؤلفان مقاله تضاد منافی گزارش نکرده‌اند.

یافته‌ها: بر اساس نتایج، ویژگی‌های روان‌نژندی به صورت منفی و برون‌گرایی، اشتیاق به تجارب تازه، توافق‌پذیری و وظیفه‌شناسی به صورت مثبت بر باورهای دینی و مذهبی اثر مستقیم داشت. همچنین باورهای دینی و مذهبی به صورت منفی بر گرایش به خیانت زناشویی اثر مستقیم داشت. روان‌نژندی هم به صورت مستقیم هم به صورت غیرمستقیم و با واسطه‌گری باورهای دینی و مذهبی بر گرایش به خیانت زناشویی تأثیر داشت. بر اساس نتایج به دست آمده ۴۷/۵٪ از واریانس باورهای دینی و مذهبی و ۷۶/۵٪ از واریانس گرایش به خیانت زناشویی توسط متغیرهای الگو تبیین شد.

نتیجه‌گیری: باورهای دینی و مذهبی می‌تواند تأثیر منفی بر گرایش به خیانت زناشویی بین زوجین داشته باشد. زندگی بدون تعارض در سایه توجه به مسائل معنوی و پرورش اعتقادات مذهبی است. ارزش‌ها به زندگی معنا می‌بخشند و در مواجهه با بحران‌های زندگی مانند غم و اندوه، فقدان و سوگواری به عنوان پناهگاه عمل می‌کنند. مسائل معنوی و پرورش اعتقادات مذهبی به زوجها دستورالعمل‌هایی درباره نحوه برخورد و حل و فصل تعارض‌ها ارائه می‌کند.

استناد مقاله به این صورت است:

Movasagh L, Mahdavian AR, Panaghi L, Farahani H. Structural Modeling of the Relationship between Personality Dimensions with a Tendency toward Marital Infidelity: the Mediating Effect of Religious Beliefs. Journal of Pizhūhish dar dīn va salāmat. 2023;9(1):93-106. <https://doi.org/10.22037/jrrh.v9i1.37468>

مقدمه

خیانت همسر در روابط عاطفی از نظر مشاوران ازدواج یکی از آسیب‌زنده‌ترین مسائل در رابطه زناشویی است (۱). با وجود اینکه خیانت در زندگی زناشویی رایج و دردناک است، اما همیشه به از بین رفتن ازدواج منجر نمی‌شود (۲) و ممکن است پیامدهای نامطلوب بسیاری برای زوجین و فرزندان و حتی جامعه به دنبال داشته باشد؛ به‌گونه‌ای که پزشکان خیانت را از دشوارترین مشکلات رابطه‌ای برای درمان می‌دانند (۳). شیوع خیانت در بین مردان در مطالعات پیشین ۵۰٪ از بین کل مردان متأهل و در بین زنان ۲۶٪ از کل زنان متأهل تا چهل سالگی برآورد شده است (۴)؛ اما در مطالعات اخیر تصویری تا حدودی متفاوت نشان داده شده است؛ به‌طوری که ۶۰ تا ۷۰٪ مردان و ۵۰ تا ۶۰٪ زنان در طول ازدواج خود خیانت می‌کنند (۵). پژوهشگران دیگر دریافته‌اند که میزان خیانت در مردان متأهل حدود ۵۰ تا ۶۰٪ و برای زنان متأهل ۴۵ تا ۵۵٪ است. خیانت معمولاً به ازدواج یا رابطه عاشقانه آسیب می‌رساند، زیرا انتظارات زن و شوهر را از انحصار نقض می‌کند (۶-۹).

در تبیین خیانت زناشویی عوامل مختلفی در ادبیات پژوهش ذکر شده است؛ یکی از عوامل بسیار مهم در تبیین خیانت زناشویی تفاوت‌های فردی و شخصیتی افراد است. برای مثال، مشخص شده است که برخی از جنبه‌های شخصیت با خیانت زناشویی مرتبط است، به‌طوری که نتایج تحقیقات نشان داده است که افراد دارای شریک زندگی روان‌رنجور و برون‌گرا بیشتر مرتکب خیانت می‌شوند (۱۰). نتایج پژوهش‌ها گویای این است که از منظر پنج عامل بزرگ شخصیت، بُعد روان‌رنجورخویی شخصیت بهترین پیش‌بینی‌کننده خیانت زناشویی است (۱۱). همچنین افراد دارای نمره بالا در برون‌گرایی، نگرش‌های مطلوبی درباره شرکای جنسی متعدد دارند و در فعالیت‌های جنسی خطرناک و جدید مشارکت می‌جویند (۱۲). افرادی که در بُعد برون‌گرایی نمره بالایی دارند، به‌علت تسلط اجتماعی بالا و صفاتی نظیر سماجت و پیگیری بیشتر، موجب جذب شرکای جنسی بیشتر و مشارکت آسان‌تر در فرصت‌های خیانت می‌شوند (۱۳). نمرات بالا در بُعد گشودگی به تجربه^۱ نیز با خیانت زناشویی، تعهد کمتر به زوج، رضایت پایین از روابط و شرکت در رفتارهای جنسی خطرناک شامل خیانت زناشویی ارتباط دارد. نمرات پایین در

ابعاد موافق‌بودن و باوجدان‌بودن نیز با خیانت زناشویی مرتبط است (۱۴)؛ بدین صورت که افراد درگیرشونده در روابط فرازناشویی با این ویژگی‌های شخصیتی، به نداشتن توافق بیشتر و در کل رفتارهای غیرمشارکتی‌تر، فریب‌کارانه و پنهان‌کارانه، غیرهمدل و صادق‌نبودن گرایش دارند (۱۵). ویژگی‌های شخصیتی با مجموعه‌ای از رفتارهای غیراخلاقی مرتبط است و بر روابط عاشقانه و ارتباطات زناشویی تأثیر می‌گذارد (۱۶).

مطالعات پیشین نشان داده است که داشتن باورهای دینی و مذهبی موجب می‌شود که زوجین تعهد و پایبندی بیشتری به روابط زناشویی خود داشته باشند و این عامل به شادی و رضایت زناشویی بین زوجین کمک می‌کند (۱۷، ۱۸). قریشی راد و پورجبار آخونی نشان داده‌اند که بین خیانت زناشویی و باور مذهبی رابطه منفی وجود دارد (۱۸). توتل و دیویس^۲ در پژوهش خود دریافته‌اند که دین‌داری احتمال خیانت زناشویی را در بین زوجین کاهش می‌دهد (۱۹). خسروی و همکاران نیز نشان داده‌اند که تأثیر نگرش مذهبی بر نگرش به خیانت زناشویی منفی معنادار است و همچنین بهزیستی ذهنی میانجی تأثیر نگرش مذهبی بر نگرش به خیانت زناشویی است؛ به‌عبارتی نگرش مذهبی با اثرگذاری بر بهزیستی ذهنی می‌تواند نگرش به خیانت زناشویی را کاهش دهد (۲۰). یوسفی و همکاران در مطالعه‌ای نشان داده‌اند که بین باورهای مذهبی و سبک‌های حل تعارض با تعهد زناشویی رابطه مثبت و بین تعهد زناشویی با نگرش نسبت به خیانت زناشویی رابطه منفی و معنادار وجود دارد (۲۱). درواقع پژوهش‌های پیشین مؤید این امر است که باورهای دینی و مذهبی احتمال انجام خیانت زناشویی را کاهش می‌دهد (۱۸-۲۱)؛ اما طبق بررسی ادبیات پژوهش، در هیچ مطالعه‌ای رابطه ابعاد پنج‌گانه شخصیت و خیانت زناشویی با میانجی‌گری باورهای دینی و مذهبی بررسی نشده است. درواقع، هدف این بود که نشان داده شود تا چه اندازه رابطه بین ابعاد شخصیت و خیانت زناشویی با نقش میانجی باورهای مذهبی تبیین می‌شود.

روش کار

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: با توجه به حساسیت‌های فرهنگی و اجتماعی موضوع پژوهش، تمامی اصول اخلاقی از جمله کسب رضایت‌نامه و توضیح درباره هدف از انجام این

^۳Tuttle and Davis^۱Openness to experience

تحقیق به شرکت کنندگان و نبود گزینه‌های نام و نام‌خانوادگی در پرسش‌نامه‌ها کاملاً رعایت شده است و به شرکت کنندگان اطمینان داده شد که تمامی اطلاعات خواسته شده در پرسش‌نامه‌ها به‌طور محرمانه استفاده خواهد شد.

این مطالعه از نوع توصیفی-تحلیلی است که نمونه مطالعه به‌روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شد. جامعه آماری پژوهش تمامی زنان و مردان متأهل شهر تهران بود که در مهرماه سال ۱۴۰۰ به مراکز مشاوره شهر تهران مراجعه کرده بودند. معیارهای ورود به پژوهش عبارت بود از: تأهل، سکونت در شهر تهران، داشتن حداقل سواد خواندن و نوشتن، مدت زمان بیش از یک سال زندگی مشترک و داشتن رضایت جهت شرکت در تحقیق. معیارهای خروج از مطالعه نیز عبارت بود از: خیانت زناشویی، افراد در مراحل طلاق و نداشتن رضایت برای شرکت در پژوهش. برای تعیین حجم نمونه در مطالعات، حجم نمونه مناسب در تحقیقات الگوسازی معادلات ساختاری ۲۰۰ نفر پیشنهاد شده است (۲۲). در این مطالعه، به جهت پیش‌بینی برای ریزش نمونه و افزایش تعمیم‌پذیری نتایج، حجم نمونه ۴۰۰ نفر تعیین شد. درنهایت، با حذف پرسش‌نامه‌های ناقص، ۳۵۰ پرسش‌نامه با تحلیل مسیر به‌روش بیشینه احتمال تحلیل شد. برای اجرای پژوهش، ابتدا پس از کسب مجوزهای لازم از دانشگاه، با استفاده از قرعه‌کشی چهار منطقه از مناطق بیست‌ونگانه تهران (۳، ۵، ۹ و ۱۵) انتخاب شد؛ از هر منطقه به‌طور تصادفی و با استفاده از اعداد زوج و فرد سه مرکز مشاوره انتخاب شد که در هر مرکز بر اساس ملاک‌های ورود و خروج و همکاری و تکمیل پرسش‌نامه‌ها درنهایت ۳۵۰ پرسش‌نامه جمع‌آوری شد. زمان تکمیل پرسش‌نامه‌ها همراه با توضیحات تکمیلی تقریباً بین ۹۰ تا ۱۲۰ دقیقه در هر مرکز طول کشید. کل مدت زمان جمع‌آوری داده‌ها تقریباً ۶۵ روز طول کشید. برای جمع‌آوری اطلاعات نیز از پرسش‌نامه‌های ذیل استفاده شد:

۱) فرم کوتاه و تجدیدنظرشده پرسش‌نامه شخصیتی

پنج عاملی (NEO-PI-R): کاستا و مک‌کری^۱ پرسش‌نامه شخصیتی نئو را تهیه کرده‌اند (۲۳). این پرسش‌نامه حاوی پنج حیطه و ۶۰ سؤال است. فرد به سؤالات در یک مقیاس لیکرت پنج‌درجه‌ای پاسخ می‌دهد. برای هر عامل ۱۲ سؤال اختصاص یافته است. هر یک از سؤالات پنج گزینه شامل «کاملاً موافقم»، «موافقم»، «نظری ندارم»، «مخالفم» و «کاملاً

مخالفم» دارد که نمره‌های صفر تا چهار به آن تعلق می‌گیرد. هر عامل ۱۲ گویه دارد و دامنه نمره‌ها از صفر تا ۴۸ است. با جمع نمرات هر یک از سؤالات مربوط به هر گویه پنج نمره مجزا به دست می‌آید. شماره سؤالی‌هایی که به هر یک از گویه‌ها اختصاص دارد عبارت است از: (۱) روان‌رنجورخوبی شامل سؤالات ۱، ۶، ۱۱، ۱۶، ۲۱، ۲۶، ۳۱، ۳۶، ۴۱، ۴۶، ۵۱ و ۵۶؛ (۲) برون‌گرایی شامل سؤالات ۲، ۷، ۱۲، ۱۷، ۲۲، ۲۷، ۳۲، ۳۷، ۴۲، ۴۷، ۵۲ و ۵۷؛ (۳) گشودگی شامل سؤالات ۳، ۸، ۱۳، ۱۸، ۲۳، ۲۸، ۳۳، ۳۸، ۴۳، ۴۸، ۵۳ و ۵۸؛ (۴) موافق‌بودن شامل سؤالات ۴، ۹، ۱۴، ۱۹، ۲۴، ۲۹، ۳۴، ۳۹، ۴۴، ۴۹ و ۵۴؛ (۵) باوجدان‌بودن شامل سؤالات ۵، ۱۰، ۱۵، ۲۰، ۲۵، ۳۰، ۳۵، ۴۰، ۴۵، ۵۰، ۵۵ و ۶۰. کاستا و مک‌کری ضریب آلفای کرونباخ را در پرسش‌نامه بین ۰/۶۸ (برای موافق‌بودن) تا ۰/۸۶ (برای روان‌رنجورخوبی) گزارش کرده‌اند (۲۳). جهت بررسی اعتبار این آزمون در ایران طهماسب و همکاران، پایایی کلی این پرسش‌نامه را از ۰/۶۸ تا ۰/۸۴ تخمین زده‌اند (۲۴). ضریب آلفای گزارش‌شده نیز از ۰/۷۴ تا ۰/۸۹ با میانگین ۰/۸۱ متغیر است (۲۳). در این مطالعه ضرایب آلفای کرونباخ در هر یک از عوامل اصلی روان‌آزرده‌خوبی، برون‌گرایی، بازبودن، سازگاری و باوجدانی به‌ترتیب ۰/۷۳، ۰/۵۶، ۰/۶۸ و ۰/۸۷ به دست آمد.

۲) پرسش‌نامه گرایش به خیانت زناشویی: بشیرپور و

همکاران این پرسش‌نامه را در سال ۱۳۹۷ به‌منظور سنجش گرایش به خیانت زناشویی متناسب با معیارهای فرهنگ بومی طراحی و تدوین کرده‌اند (۲۵). این پرسش‌نامه ۴۵ سؤال و سه مؤلفه خانوادگی (گویه ۱ تا ۲۲)، فردی (گویه ۲۳ تا ۳۷) و اجتماعی (گویه ۳۸ تا ۴۵) دارد و بر اساس طیف لیکرت (از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم) با سؤالاتی مانند احساس می‌کنم تحمل اخلاق و رفتار همسر من سخت است، به سنجش گرایش به خیانت زناشویی می‌پردازد. گویه‌های شماره ۱۶، ۱۹، ۲۰ و ۳۵ به‌صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شود. برای محاسبه امتیاز هر زیرمقیاس، نمره تک‌تک گویه‌های مربوط به آن زیرمقیاس و برای محاسبه امتیاز کلی پرسش‌نامه، نمره همه گویه‌های پرسش‌نامه با هم جمع می‌شود. دامنه امتیاز این پرسش‌نامه بین ۴۵ تا ۲۲۵ است. هرچه امتیاز حاصل شده از این پرسش‌نامه بیشتر باشد، نشان‌دهنده میزان بیشتر است و بالعکس. در پژوهش بشیرپور و همکاران روایی محتوایی و

^۱ Costa and McCree

بین ابعاد شخصیتی و باورهای دینی و مذهبی با گرایش به خیانت زناشویی ارائه شده است. همان‌گونه که نشان داده شده است تمامی ضرایب همبستگی در سطح آلفای ۰/۰۱ معنی‌دار بود ($P < 0/01$). همبستگی بین روان‌نژندی با گرایش به خیانت زناشویی مثبت و همبستگی بین برون‌گرایی، اشتیاق به تجارب تازه، توافق‌پذیری، وظیفه‌شناسی و باورهای دینی و مذهبی با گرایش به خیانت زناشویی منفی بود.

به‌منظور آزمون الگوی پژوهش از روش تحلیل مسیر به‌روش بیشینه احتمال استفاده شد. پیش از استفاده از تحلیل مسیر، داده‌های ناقص^۲ تک‌متغیری با استفاده از نمودار جعبه‌ای و داده‌های ناقص چندمتغیری با استفاده از آماره ماهالانوبیس^۳ بررسی و از مجموعه داده‌ها کنار گذاشته شد. نتایج کجی و کشیدگی توزیع نمرات متغیرها نشان داد هیچ‌کدام از مقادیر کجی و کشیدگی بیشتر از دامنه $1 \pm$ نبود. طبیعی‌بودن داده‌ها با استفاده از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف^۴ بررسی شد. نتایج نشان داد توزیع نمرات هر چهار متغیر الگو طبیعی بود ($P > 0/05$). فرض استقلال خطاها با آماره دوربین-واتسون برای محاسبه معادلات رگرسیونی الگوی پژوهش بررسی شد که مقدار به‌دست‌آمده بیانگر برقراری این مفروضه است. مفروضه هم‌خطی بین متغیرها با استفاده از همبستگی پیرسون بین زوج متغیرها بررسی شد. با توجه به اینکه همبستگی دو متغیری ۰/۹ و بالاتر نشان‌دهنده هم‌خطی است، این مشکل در داده‌های پژوهش حاضر مشاهده نشد. علاوه‌براین، آماره تحمل و عامل تورم واریانس به‌منظور بررسی هم‌خطی چندگانه محاسبه شد. نتایج نشان داد هیچ‌کدام از مقادیر آماره تحمل کوچک‌تر از حد مجاز ۰/۱ و هیچ‌کدام از مقادیر عامل تورم واریانس بزرگ‌تر از حد مجاز ۱۰ نبود. بنابراین، بر اساس دو شاخص ذکرشده وجود هم‌خطی چندگانه در داده‌ها مشاهده نشد. پس از بررسی مفروضه‌ها و حصول اطمینان از برقراری آنها، به‌منظور ارزیابی الگوی بررسی‌شده از تحلیل مسیر استفاده شد. نتایج در شکل شماره ۱ ارائه شده است. در این شکل ضرایب استاندارد الگوی پیشنهادی به‌منظور بررسی نقش واسطه‌ای باورهای دینی و مذهبی در رابطه بین ابعاد شخصیتی و گرایش به خیانت زناشویی نشان داده شده است.

صوری و ملاکی این پرسش‌نامه مناسب ارزیابی شده است (۲۵). ضریب آلفای کرونباخ محاسبه‌شده در پژوهش بشیرپور و همکاران برای این پرسش‌نامه بالای ۰/۷ برآورد شده است (۲۵). ضریب پایایی (آلفای کرونباخ) گرایش به خیانت زناشویی در پژوهش حاضر بالای ۰/۷ به دست آمده است.

۳) پرسش‌نامه نگرش مذهبی: گلریز این پرسش‌نامه ۲۵ سؤالی را طراحی کرده است. هر سؤال آن پنج درجه و بر اساس لیکرت صفر تا ۴ نمره دارد و نمره کل آن ۱۰۰ است. طیف استفاده‌شده در پرسش‌نامه بر اساس طیف پنج‌گزینه‌ای لیکرت از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم نشان داده شده است. حد پایین نمرات ۲۵، حد متوسط ۷۵ و حد بالای نمرات ۱۲۵ است. در صورتی که نمرات پرسش‌نامه بین ۱ تا ۲۵ باشد، میزان متغیر در این جامعه ضعیف است. در صورتی که نمرات پرسش‌نامه بین ۲۵ تا ۷۵ باشد، میزان متغیر در سطح متوسطی قرار دارد. در صورتی که نمرات بالای ۷۵ باشد، میزان متغیر بسیار خوب است. اعتبار این آزمون برابر ۰/۸۰ است. این پرسش‌نامه در سال‌های اخیر ارزیابی مجدد شده و پایایی آن با روش اسپیرمن-براون^۱ ۰/۶۳ و اعتبار آن ۰/۸۴۲ به دست آمده است (۲۶). پایایی این پرسش‌نامه برای کل مقیاس در پژوهش حاضر ۰/۷۲ به دست آمد.

یافته‌ها

در جدول شماره ۱ اطلاعات جمعیت‌شناختی مربوط به اعضای نمونه مطالعه شامل سن، جنسیت و تحصیلات ارائه شده است.

جدول ۱) نتایج مربوط به اطلاعات جمعیت‌شناختی اعضای

نمونه پژوهش

فراوانی درصد			
۳۲	۱۱۲	سال	۲۵ تا ۳۵
۳۶/۹	۱۲۹	سال	۳۶ تا ۴۵
۳۱/۱	۱۰۹	سال	۴۶ تا ۵۵
۵۴/۶	۱۹۱	مرد	
۴۵/۴	۱۵۹	زن	
۱۹/۴	۶۸	دیپلم	
۵۲/۹	۱۸۵	کارشناسی	
۲۷/۷	۹۷	کارشناسی ارشد و بالاتر	

در جدول شماره ۲ اطلاعات توصیفی متغیرها شامل میانگین و انحراف معیار به همراه ماتریس ضرایب همبستگی

²⁾ Outlier data

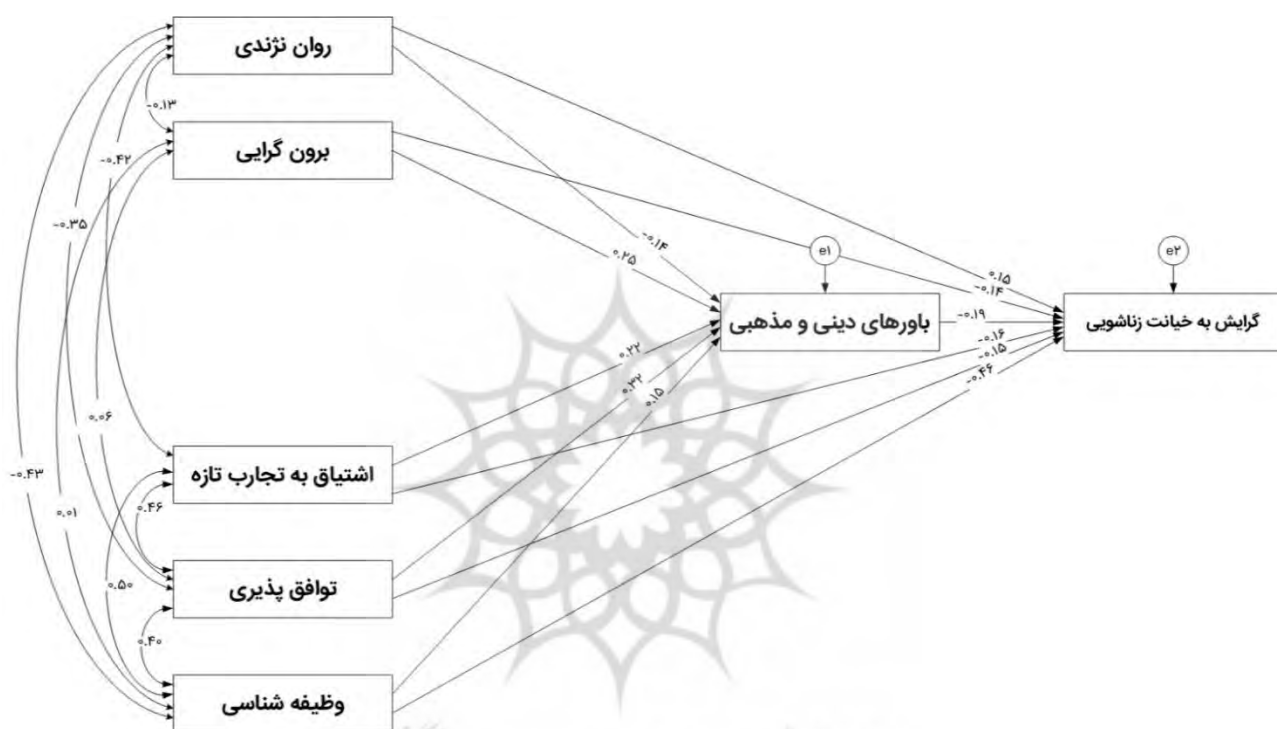
³⁾ Mahalanobis statistics

⁴⁾ Kolmogorov-Smirnov

¹⁾ Spearman-Brown

جدول ۲) توصیف آماری و ماتریس ضرایب همبستگی متغیرهای مشاهده شده پژوهش

میانگین	انحراف معیار	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	
روان‌نژندی (۱)	۳۱/۱۷	۷/۹۱۶	۱						
برون‌گرایی (۲)	۴۰/۸۵	۸/۰۱۴	**-.۰/۴۲۰	۱					
اشتیاق به تجارب تازه (۳)	۴۴/۴۴	۷/۳۲۹	**-.۰/۴۹۳	**۰/۷۳۱	۱				
توافق‌پذیری (۴)	۴۳/۷۷	۸/۳۶۲	**-.۰/۳۹۱	**۰/۳۸۵	**۰/۴۹۱	۱			
وظیفه‌شناسی (۵)	۴۲/۹۷	۹/۸۰۷	**-.۰/۴۵۸	**۰/۳۷۳	**۰/۵۰۶	**۰/۴۱۴	۱		
باورهای دینی و مذهبی (۶)	۶۷/۳۱	۶/۶۴۰	**-.۰/۴۹۹	**۰/۵۸۷	**۰/۶۳۹	**۰/۵۸۶	**۰/۵۰۱	۱	
گرایش به خیانت زناشویی (۷)	۱۱۴/۵۱	۱۱/۱۹۳	**۰/۶۰۷	**-.۰/۶۱۳	**-.۰/۷۰۹	**-.۰/۵۹۹	**-.۰/۷۵۸	**-.۰/۷۱۸	۱

شکل ۱) ضرایب استاندارد الگوی نقش واسطه‌ای باورهای دینی و مذهبی در رابطه بین ابعاد شخصیتی و گرایش به خیانت زناشویی

در جدول شماره ۳ شاخص‌های برازش الگو ارائه شده است. شاخص نسبت مجذور کای بر درجه آزادی (χ^2/df) برازش الگو را تأیید می‌کند که این عدد در دامنه بین ۱ تا ۵ قرار دارد و به معنی برازش الگو با داده‌ها است. خطای ریشه مجذور میانگین تقریبی (RMSEA) برابر ۰/۰۷۴ و ریشه دوم میانگین مربعات باقی‌مانده (SRMR) برابر با ۰/۰۶۵ بود که از میزان ملاک (۰/۰۸) کوچک‌تر است و در نتیجه برازش الگو را تأیید می‌کند. شاخص‌های CFI، IFI، GFI و NFI نیز از ملاک مورد نظر (۰/۹) بزرگ‌تر بود. ضرایب به‌دست‌آمده حاکی از برازش مطلوب الگو است.

در جدول شماره ۴ اثرهای مستقیم، غیرمستقیم و کل بین متغیرهای الگو ارائه شده است. بر اساس نتایج به‌دست‌آمده، ویژگی‌های روان‌نژندی ($\beta = -0/138$ و $P < 0/01$)، به صورت منفی و برون‌گرایی ($\beta = 0/246$ و $P < 0/01$)، اشتیاق به تجارب تازه ($\beta = 0/216$ و $P < 0/01$)، توافق‌پذیری ($\beta = 0/148$ و $P < 0/01$) و وظیفه‌شناسی ($\beta = 0/320$ و $P < 0/01$) و به صورت مثبت بر باورهای دینی و مذهبی اثر مستقیم داشت. همچنین باورهای دینی و مذهبی ($\beta = -0/187$ و $P < 0/01$) به صورت منفی بر گرایش به خیانت زناشویی اثر مستقیم داشت. روان‌نژندی هم به صورت مستقیم ($\beta = 0/148$ و $P < 0/01$) هم به صورت غیرمستقیم و با واسطه‌گری باورهای دینی و مذهبی ($\beta = 0/026$ و $P < 0/01$) بر گرایش به خیانت زناشویی تأثیر داشت. برون‌گرایی هم به صورت مستقیم ($\beta = -0/138$ و $P < 0/01$) هم به صورت غیرمستقیم و با واسطه‌گری باورهای دینی و مذهبی ($\beta = -0/046$ و $P < 0/01$) بر گرایش به خیانت زناشویی تأثیر داشت. اشتیاق به تجارب تازه هم به صورت مستقیم

در جدول شماره ۳ شاخص‌های برازش الگو ارائه شده است. شاخص نسبت مجذور کای بر درجه آزادی (χ^2/df) برازش الگو را تأیید می‌کند که این عدد در دامنه بین ۱ تا ۵ قرار دارد و به معنی برازش الگو با داده‌ها است. خطای ریشه مجذور میانگین تقریبی (RMSEA) برابر ۰/۰۷۴ و ریشه دوم میانگین مربعات باقی‌مانده (SRMR) برابر با ۰/۰۶۵ بود که از میزان ملاک (۰/۰۸) کوچک‌تر است و در نتیجه برازش الگو را تأیید می‌کند. شاخص‌های CFI، IFI، GFI و NFI نیز از ملاک مورد نظر (۰/۹) بزرگ‌تر بود. ضرایب به‌دست‌آمده حاکی از برازش مطلوب الگو است.

در جدول شماره ۴ اثرهای مستقیم، غیرمستقیم و کل بین متغیرهای الگو ارائه شده است. بر اساس نتایج به‌دست‌آمده، ویژگی‌های روان‌نژندی ($\beta = -0/138$ و $P < 0/01$)، به صورت منفی و برون‌گرایی ($\beta = 0/246$ و $P < 0/01$)، اشتیاق به تجارب تازه ($\beta = 0/216$ و $P < 0/01$)، توافق‌پذیری ($\beta = 0/148$ و $P < 0/01$) و وظیفه‌شناسی ($\beta = 0/320$ و $P < 0/01$) و به صورت مثبت بر باورهای دینی و مذهبی اثر مستقیم داشت. همچنین باورهای دینی و مذهبی ($\beta = -0/187$ و $P < 0/01$) به صورت منفی بر گرایش به خیانت زناشویی اثر مستقیم داشت. روان‌نژندی هم به صورت مستقیم ($\beta = 0/148$ و $P < 0/01$) هم به صورت غیرمستقیم و با واسطه‌گری باورهای دینی و مذهبی ($\beta = 0/026$ و $P < 0/01$) بر گرایش به خیانت زناشویی تأثیر داشت. برون‌گرایی هم به صورت مستقیم ($\beta = -0/138$ و $P < 0/01$) هم به صورت غیرمستقیم و با واسطه‌گری باورهای دینی و مذهبی ($\beta = -0/046$ و $P < 0/01$) بر گرایش به خیانت زناشویی تأثیر داشت. اشتیاق به تجارب تازه هم به صورت مستقیم

وظیفه‌شناسی نیز هم به صورت مستقیم ($P < 0.01$) و $\beta = -0.460$ و هم به صورت غیرمستقیم و با واسطه‌گری باورهای دینی و مذهبی ($\beta = -0.28$ و $P < 0.05$) بر گرایش به خیانت زناشویی تأثیر داشت. بر اساس نتایج به دست آمده، متغیرهای الگو ۴۷/۵٪ از واریانس باورهای دینی و مذهبی و ۷۶/۵٪ از واریانس گرایش به خیانت زناشویی را تبیین کردند.

هم به صورت غیرمستقیم و با واسطه‌گری باورهای دینی و مذهبی ($\beta = -0.40$ و $P < 0.01$) بر گرایش به خیانت زناشویی تأثیر داشت. توفیق‌پذیری هم به صورت مستقیم ($\beta = -0.150$ و $P < 0.01$) هم به صورت غیرمستقیم و با واسطه‌گری باورهای دینی و مذهبی ($P < 0.01$) بر گرایش به خیانت زناشویی تأثیر داشت.

جدول ۳) شاخص‌های نیکویی برازش الگوی آزمون‌شده پژوهش

شاخص برازش	(χ^2/df)	GFI	NFI	RMSEA	CFI	IFI	SRMR
دامنه مورد قبول	< 5	> 0.9	> 0.9	< 0.08	> 0.9	> 0.9	< 0.08
مقدار مشاهده شده	3/721	0/912	0/917	0/074	0/921	0/921	0/065

جدول ۴) اثرهای مستقیم، غیرمستقیم، کل و واریانس‌های تبیین‌شده متغیرها

از متغیر	به متغیر	اثر مستقیم	اثر غیرمستقیم	اثر کل	واریانس تبیین شده
روان‌نژندی	باورهای دینی و مذهبی	** -0/138	-	** -0/138	0/475
برون‌گرایی		** 0/246	-	** 0/246	
اشتیاق به تجارب تازه		** 0/216	-	** 0/216	
توفیق‌پذیری		** 0/320	-	** 0/320	
وظیفه‌شناسی		** 0/148	-	** 0/148	
روان‌نژندی	گرایش به خیانت زناشویی	** 0/148	** 0/26	** 0/174	0/765
برون‌گرایی		** -0/138	** -0/46	** -0/184	
اشتیاق به تجارب تازه		** -0/161	** -0/40	** -0/201	
توفیق‌پذیری		** -0/150	** -0/060	** -0/210	
وظیفه‌شناسی		** -0/460	* -0/28	** -0/487	
باورهای دینی و مذهبی		** -0/187	-	** -0/187	

*P= 0/05؛ **P= 0/01

دینی و مذهبی؛ و همچنین باورهای دینی و مذهبی به صورت منفی بر گرایش به خیانت زناشویی اثر مستقیم داشت.

یافته‌های این پژوهش از نظر ارتباط بین ویژگی‌های شخصیتی و خیانت زناشویی با نتایج پژوهش ون زیل^۱ (۹)، ماهامبری^۲ (۱۰) و باتارا^۳ (۱۱) همسو است. ماهامبری در مطالعه خود نشان داده است که شخصیت وجدانی رابطه منفی با خیانت زناشویی دارد و سازگاری با خیانت زناشویی مثبت همراه است (۱۰). یافته‌های مطالعه حاضر نشان داده است که ویژگی‌های شخصیتی روان‌نژندی، برون‌گرایی، بازبودن به تجربه در افراد دارای سابقه روابط فرازناشویی بیشتر از زوجین

بحث و نتیجه‌گیری

مذهب یکی از عوامل تأثیرگذار بر بهداشت روانی افراد است و نگرش‌ها و اعمال مذهبی زندگی افراد را معنادار می‌کنند و در شرایط بحرانی سبب آرامش درونی و امیدواری در افراد می‌شوند (۲۰). هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه بین ابعاد شخصیتی با گرایش به خیانت زناشویی بر اساس نقش واسطه‌ای باورهای دینی و مذهبی بود. نتایج نشان می‌دهد که الگو برازش خوبی داشت و تمام مسیرهای ارائه شده در الگو معنی‌دار بود. بر اساس نتایج به دست آمده، ویژگی‌های روان‌نژندی به صورت منفی و برون‌گرایی، اشتیاق به تجارب تازه، توفیق‌پذیری و وظیفه‌شناسی به صورت مثبت بر باورهای

1) Van

2) Mahambrey

3) Batara

عادی است و ویژگی‌هایی مثل توافق‌جویی و وجدان‌گرایی در این افراد کمتر است. همچنین رضایت جنسی نیز در این زوجین کمتر است. پژوهشگران در تبیین این یافته می‌گویند: «روان‌رنجوری با مؤلفه‌های زمینه‌های اجتماعی و هیجان‌خواهی خیانت همبستگی مثبت و معنادار دارد. افراد نوروتیک و کسانی که سبک دلبستگی اجتنابی دارند (کسانی که از دیگران فاصله می‌گیرند)، دارای ثبات احساسی کمتری هستند، توافق‌پذیری کمتری دارند و در عامل تجربه‌پذیری نیز نمره کمتری کسب می‌کنند، به احتمال بیشتری به روابط کوتاه‌مدت‌تر می‌پردازند و میزان رضایت و تعهدشان عموماً پایین‌تر است که در نهایت به خیانت زناشویی منجر می‌شود.

همچنین به اعتقاد این محققان عوامل مختلفی در بروز خیانت زناشویی نقش دارد و عواملی مثل ویژگی‌های فردی، نارضایتی عاطفی و جنسی در روابط زناشویی، مشکلات خانواده و عوامل اجتماعی می‌توانند زمینه‌ساز و تسهیل‌کننده گرایش افراد متأهل به خیانت زناشویی باشند. جهت تبیین این نتایج می‌توان گفت که افرادی با سطح برون‌گرایی بیشتر و روحیه هیجان‌پذیری بالاتر، آمادگی بیشتری برای داشتن روابط فرازناشویی دارند (۲۷). تحقیقات درباره ویژگی‌های شخصیتی و ثبات زناشویی نشان داده است که ویژگی‌های شخصیتی مانند روان‌آزده‌گرایی پایین، موافق‌بودن بالا و وجدانی‌بودن با برون‌گرایی بالا و گشودگی نسبت به تجربه ارتباط معناداری با سطوح رضایت زناشویی و به تبع آن ثبات زناشویی دارند (۲۸). خیاط و همکاران در پژوهش خود نشان داده‌اند که در افراد متأهل رابطه مثبت بین روان‌رنجوری و رابطه منفی بین برون‌گرایی، وجدانی‌بودن و توافق‌پذیری در گرایش به خیانت وجود دارد. به عبارت دیگر، ویژگی شخصیت روان‌رنجور به علت کم‌رویی، اضطراب و آسیب‌پذیری در تعاملات زمینه را برای گرایش خیانت محتمل‌تر می‌کند و ویژگی‌های برون‌گرایی، توافق‌پذیری و وجدانی‌بودن موجب کاهش گرایش به خیانت می‌گردد. در تبیین نتایج می‌توان گفت که از دلایل عمده خیانت‌های زناشویی، ویژگی‌های شخصیتی زوجین است. ویژگی‌های شخصیتی صفات پایداری هستند که در طول زندگی زوجین از یک طرف می‌توانند زمینه‌ساز رضایت و سازگاری زناشویی و از سوی دیگر می‌توانند زمینه‌ساز عوامل خطرناک در ازدواج شوند. افرادی که ویژگی‌های شخصیتی‌ای نظیر برون‌گرایی، توافق‌پذیری و وجدانی‌بودن دارند، در برابر مشکلات ازدواج سازگاری بیشتری از خود نشان می‌دهند و از راهبردهای کارآمدی برای حل تعارضات استفاده می‌کنند. این

شود. از این رو، توصیه می‌شود که متولیان امر سلامت خانواده و زوجیت دارای هرگونه تعارض به‌ویژه خیانت زناشویی با در نظر داشتن ابعاد معنوی، روابط بین‌فردی را غنی سازند و با ایجاد یک معنای برتر در خانواده روابط زوجین را استحکام بیشتری بخشند. امید است در مطالعات آینده این متغیرها در ابعاد وسیع‌تری از جامعه در شهرها و فرهنگ‌های متفاوت اجرا شود تا از بُعد فرهنگی نیز این متغیرها و روابطشان با میزان خیانت زناشویی سنجیده شود.

قدردانی

از تمامی مراکز روان‌شناختی و شرکت‌کنندگانی که در اجرای این پژوهش یاریگر پژوهشگران بوده‌اند تشکر و قدردانی می‌شود.

ملاحظات اخلاقی

بنا بر اظهار مؤلفان مقاله، این پژوهش برگرفته از رساله مقطع دکتری تخصصی رشته روان‌شناسی بالینی مؤلف اول از دانشگاه علم و فرهنگ است که در تاریخ ۱۹ آبان ۱۴۰۰ با کد ۵۵۶۱ تصویب شده است.

حامی مالی

بنا بر اظهار مؤلفان مقاله، این پژوهش حامی مالی ندارد و با هزینه شخصی مؤلفان صورت گرفته است.

تضاد منافع

مؤلفان مقاله هیچ‌گونه تضاد منافی درباره این پژوهش گزارش نکرده‌اند.

مشارکت مؤلفان

فکر اولیه، جمع‌آوری داده‌ها، نگارش متن مقاله: مؤلف اول؛ نظارت در تمامی مراحل پژوهش و ویرایش متن نهایی: مؤلف دوم؛ ویرایش روش تحقیق و بحث و نتیجه‌گیری: مؤلف سوم؛ و تحلیل و تفسیر داده‌ها: مؤلف چهارم.

References

- Atapour N, Falsafinejad MR, Ahmadi K, Khodabakhshi-Koolae A. A Study of the Processes

ازدواج می‌تواند نقش مهمی در حفظ و تداوم میزان پایبندی و وفاداری آنان نسبت به همسر و ازدواجشان ایفا نماید و همچنین باور و تعهد به ارزش‌ها، موجب کاهش احتمال بروز آسیب‌های خانوادگی و اجتماعی شایع در جامعه امروز از جمله خیانت شود (۲۱). جهت تبیین نقش نگرش‌های مذهبی باید یادآور شد که باورهای مذهبی موجب انسجام در روابط خانوادگی و تقویت پیوندهای عاطفی بین زوجین می‌شود. مذهب موجب صبر و بردباری، احساس همدلی و انعطاف‌پذیری در روابط با دیگران می‌شود که این ویژگی‌ها در روابط زوجین نقش دارد و موجبات رضایت زناشویی را فراهم می‌آورد (۳۰).

درمجموع یافته‌های پژوهش حاضر با ارائه یک الگوی ساختاری شواهد تجربی مناسبی را در تأیید نقش ابعاد شخصیتی و گرایش به خیانت زناشویی و نقش واسطه‌ای باورهای دینی و مذهبی به‌عنوان مانعی درونی در گرایش به خیانت زناشویی فراهم آورد و نیز نقش این متغیر را در کاهش گرایش به خیانت زناشویی تا اندازه‌ای روشن نمود. مشکلات ناشی از خیانت و بی‌وفایی زوجین فقط محدود به روابط بین آنان نمی‌شود و تمام اعضای خانواده را دربرمی‌گیرد و بر روی زندگی آینده فرزندان نیز اثرگذار خواهد بود. بنابراین، توصیه می‌شود باورهای دینی و مذهبی به‌صورت یک شیوه‌نامه جامع برای افراد دارای گرایش به خیانت زناشویی اجرا گردد.

محدودیت‌های پژوهش

در پژوهش حاضر برای گردآوری داده‌ها از پرسش‌نامه خودگزارشی استفاده شده است که این امر می‌تواند با خطاهای شناختی و سوگیری در پاسخ‌دهی همراه باشد و از آنجا که نمونه‌گیری محدود به شهر تهران بود، باید در تعمیم نتایج این مطالعه به دیگر افراد جامعه جوانب احتیاط رعایت شود. محدودیت دیگر این پژوهش مربوط به ماهیت توصیفی و مقطعی بودن آن است. همچنین، محدودیت دیگر کنترل‌نکردن متغیرهای مداخله‌گری چون شغل، تعداد فرزندان و ازدواج و طلاق قبلی شرکت‌کنندگان است که امید است در مطالعات آتی مدنظر قرار گیرد.

پیشنهاد‌های پژوهش

با توجه به نتایج این مطالعه نقش میانجی باورهای دینی و مذهبی می‌تواند مانعی برای خیانت زناشویی در نظر گرفته

and Contextual Factors of Marital Infidelity. *Practice in Clinical Psychology*. 2021;9(3):211-26. (Full Text in Persian)

2. Wilkinson DE, Dunlop WL. Both sides of the story: Narratives of romantic infidelity. *Personal Relationships*. 2021;28(1):121-47.

3. Whisman MA, Snyder DK. Sexual infidelity in a national survey of American women: differences in prevalence and correlates as a function of method of assessment. *Journal of family psychology*; 2007: 21(2): 147.

4. Labrecque LT, Whisman MA. Attitudes toward and prevalence of extramarital sex and descriptions of extramarital partners in the 21st century. *Journal of Family Psychology*. 2017;31(7):952.

5. Castro Á, Barrada JR. Dating apps and their sociodemographic and psychosocial correlates: A systematic review. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2020; 17(18):6500.

6. Fincham FD, May RW. Infidelity in romantic relationships. *Current opinion in psychology*. 2017; 13:70-4.

7. Kumar A, Sharma L, Narwal S, Kamal N. Infidelity, Betrayal and Homicide—A Case Report. *Journal of Indian Academy of Forensic Medicine*. 2017; 39(4): 430-3.

8. Lee BH, O'Sullivan LF. Walk the line: How successful are efforts to maintain monogamy in intimate relationships? *Archives of Sexual Behavior*. 2019;48(6):1735-48.

9. Van Z, CJ J. The five factor model and infidelity: Beyond the broad domains. *Personality and individual differences*. 2021;172:110553.

10. Mahambrey M. Self-reported Big Five personality traits of individuals who have experienced partner infidelity. *Personal Relationships*. 2020;27(2):274-302.

11. Batara JBL, Guanzon AB, Macaloyos JL, Diaz CL, Albao JC, Villano MD. Parental infidelity and children's reactions: A case study in a Filipino family. *Prism*. 2018;23(1).

12. Miller SL, Maner JK. Sex differences in response to sexual versus emotional infidelity: The moderating role of individual differences. *Personality and individual differences*. 2009;46(3):287-91.

13. Scheeren P, Apellániz IdAMd, Wagner A. Marital infidelity: The experience of men and women. *Trends in Psychology*. 2018;26:355-69.

14. Martins A, Pereira M, Andrade R, Dattilio FM, Narciso I, Canavarro MC. Infidelity in dating relationships: Gender-specific correlates of face-to-face and online extradyadic involvement. *Archives of Sexual Behavior*. 2016;45(1):193-205.

15. Ferron A, Lussier Y, Sabourin S, Brassard A. The role of internet pornography use and cyber infidelity in the associations between personality, attachment, and couple and sexual satisfaction. *Social Networking*. 2016;6(1):1-18.

16. Aman J, Abbas J, Lela U, Shi G. Religious affiliation, daily spirituals, and private religious factors promote marital commitment among married couples: does religiosity help people amid the COVID-19 crisis? *Frontiers in psychology*. 2021;12.

17. Aman J, Abbas J, Nurunnabi M, Bano S. The relationship of religiosity and marital satisfaction: The role of religious commitment and practices on marital satisfaction among Pakistani respondents. *Behavioral Sciences*. 2019;9(3):30-42.

18. Ghoreishi Rad FS, Pourjabar F. Relationship between religious commitment and other factors related to tendency toward extra-marital affairs among married students. *Health, Spirituality and Medical Ethics*. 2018;5(2):45-50. (Full Text in Persian)

19. Tuttle JD, Davis SN. Religion, infidelity, and divorce: Reexamining the effect of religious behavior on divorce among long-married couples. *Journal of divorce & remarriage*. 2015;56(6):475-89.

20. Khosravi A, Heydarnia A, Nazifi M. The role of Religious Attitude in Attitude towards Infidelity: The Mediating Role of Subjective Well-being. *Positive Psychology Research*. 2019;5(3):13-28. (Full Text in Persian)

21. Yoosefi N, Karimipour B, Amani A. The study model of religious beliefs, conflict resolution styles, and marital commitment with attitudes toward marital infidelity. *Journal of Applied Counseling*. 2016; 6(1): 47-64. (Full Text in Persian)

22. Rezaei Gazki P, Delavar A, Samavi A. Does Academic Commitment Affect the Learners' Progress through Academic Buoyancy? A Structural Equation Model. *Iranian Evolutionary and Educational Psychology Journal*. 2019;1(3):196-203. (Full Text in Persian)

23. Wiggins JS. *The five-factor model of personality: Theoretical perspectives*: Guilford Press; 1996.

24. Tahmasb AM, Ghorbani N, Watson P. Relationships between self-and peer-reported integrative self-knowledge and the big five factors in Iran. *Current Psychology*. 2008;27(3):169-76.

25. Bashirpour M, ShafiAbadi A, Dokaneii F. Psychometric properties of the scale of marital infidelity. *PSYCHOMETRY*. 2018;6(24):37-55. (Full Text in Persian)

26. Golriz G. Study of the relationship between religious attitude with other feedback and job characterizations. *Tehran University: Faculty of literature and human sciences*; 1974.

27. Bakhshayesh F, Bagheri N. Comparison of personality characteristics and sexual satisfaction among couples with marital infidelity and normal couples. *Salamat Ijtimai (Community Health)*. 2020;7(3):299-309. (Full Text in Persian)
28. Ghasemi F, Askarizadeh G, Mosavi-nasab SMH. Relationship of personality traits, religious attitude and sexual satisfaction with tendency towards divorcee in paramedic females. *Journal of Pizhūhish dar dīn va salāmat*. 2020;5(4):20-33. (Full Text in Persian)
29. Khayat E, Attari Y, Koraei A. Predict the tendency toward infidelity based on personality traits and attachment styles in married people. *Quarterly Social Psychology Research*. 2018;8(31):87-102. (Full Text in Persian)
30. Radmehr H, Shams J. Examining the association between religious commitment and marital stability among divorce-seeking and normal couples in Tehran. *Journal of Pizhūhish dar dīn va salāmat*. 2019;4(5):77-86. (Full Text in Persian)

